

Viața culturală a românii din America — Dela redacția noastră din Cleveland, O. —

Pe noul continent în așa zisa țară a dolarului, după statisticile ce ne stau la dispoziție, s'ar zice că ur fi aici, cam la două sute mii de români. Cifra aceasta, se înțelege, e aproximativă și în același timp, cam problematică. Cu toate acestea, numărul românilor e foarte mare și evident că ar indica că și activitatea pe teren economic, dar mai ales cultural, s'ar fie proporțională.

Publicațiile noastre românești de aici se compun în a crede și presa de dincolo, atât cea culturală, dar mai ales cea politică, din motive ușor de înțeles, se lasă a fi conștientă că adevărul e așa cum ne place să-l înfățișăm.

Erugațiile sunt bune, nu zic, câte odată, însă repetarea lor la înfinit, e păgubitoare. Inactivitatea nu poate fi stimulată prin o conștientă îndărnăcere cum nu poate fi lenea stărpită prin o conștientă încercare.

Sunt în America societăți de ajutor reciproc pentru cazuri de boală și moarte, la ai căror nume a fost adăugat și cuvântul „de cultură”. Cu toate acestea culturile nu s'au fost deschise prea larg către acestor organizațiuni românești, ba în cele mai multe cazuri, a fost lăsată cu și Cruciștoarea, după uz.

Gândul meu, scriind aceste rânduri, este de a contribui la creșterea pasiunii culturale a românii din Țara Dolarului, care, poate amăgiți de laudele binevoitoare ale presei noastre, au început și dinși ei să creadă că eroul din lucrarea eminențului novelist norvegian, d. J. Bojer, numită „Palanca Măncâncă”, că e ulcărât ce nu e adevărat.

Dacă ar fi să ni-se cerea o dare de seamă asupra fondului cultural, n'am putea arăta decât paginile unor ziare, uniplute mai totdeauna de știri bătăle, culșuri din presa americană, și de răzuci mirabile, între ceșce voiau să apuce și între ceșce se siliau să deșină și prin de „condamnații”: ai românilor americani.

Au fost timpuri și nu prea de departe, când se credea aici, că educația superioară e o crimă. Un mar chinezesc a fost ridicat, între oamenii cu carte și pribăgiți românii din America. Prin statutele lor societățile românești de aici, oprau intrarea în ele a inteligenței noastre, mult-puțină, cât bruma avem pe aici.

Desi articolul acela de statut, a fost eliminat în anul trecut, potopul de discuții iscate în jurul acestei chestiuni, a înveninat atât de mult sufletele românilor de aici, încât azi nu mai este nevoie de el ca să se păstreze veșnică dușmănie, se înțelege aparent, dintre oamenii cu carte și populari de aici.

Poate că această pornire contra intelectualilor români, s'ar fie explicată de faptul că cele mai multe societăți au fost formate la insistența și din inițiativa unor cărcumari. S'ar nu s'ar înțeles, mă simt obligat, a da următoarea explicație: cuvântul „cărcumari”, așa cum e uzat în general, sugerează un personaj obiectiv, nu e uzat aici în acest sens. Iușii străduințele lor de a înființa societăți ne dovedește

ÎNSEMNĂRI DE DRUM

În tren, 17 Martie 1925 Lui Agrippa Popescu

Incepe a ni-se lumina de ziua la Jimbolia unde a fost așezată vama românească și după împinerea îndatoririlor rânduite de stăpânire la esirea din țară, pornim spre Chichinda Mare unde ne așteaptă vama sârbească.

Afară pare a fi nins puțin sau a fi căzut o brumă groasă. Nu putem desluși bine din pricina întunerecului care se subțiază anevoie. Pare mai mult o zăpadă ușoară care s'ar topit pe alocuri.

Daș lumina zilei biruie încet-încet și satele Banatului rodnic încep a se lumuri icicolo, cu bisericile lor frumoase, făcute par'că toate de același meșter.

La Chichinda Mare intrăm cu adevărat în Jugoslavia căreia noi i-am putea spune Slavia de Sud sau Sudslavia, căci iug înseamnă sud.

Țările sunt muncite cu acoșias priecere ca și în Banatul nostru: mai toate sămănturile sunt făcute cu mașinile de semănat în rânduri; răzoarele dintre locuri sunt drepte ca trase cu linia pe hârtie; nici un petic de pământ nearat și nici o buruiamă în cel arat, nici o potecă peste holdele oamenilor.

Unie și unde se vede câte-o micară de vânt. Spetezele lor, mișcate de vânt par din departe, niște picteuri uriașe. Din fuga trenului văd la Balcice Topola curțile caselor împrejmuite cu pământ băut.

Lumea de prin aceste părți umbliă numai cu cal. La barierile cantonelor de cale ferată se văd când și când căruțe sprintene la care sunt înhamăți cai bine legați, îngrijii cu drag. Stăpânii lor, voinici rumeni la față, cu pipă'n gură, cu sarici mițoase ori cu dulame groase

și au Abd El Krim, în tentativa lui, sau s'ar fi realizat planul imperialist al celorlalți deținători de colonii din Europa. Foarte departe de a se considera victorioasă, Spania nu a pierdut însă cât sperau șefii asociațiunii elandestine dela Paris, iar marocani, a deschis războiul contra Franței, un război crâncen, barbar și prezentând o importanță cu mult mai mare decât acela care i-se atribuie în trecut.

După o răfuială avută cu Spania, Abd El Krim, inteligentul și energicul șef al răsăriturilor marocane, a deschis războiul contra Franței, un război crâncen, barbar și prezentând o importanță cu mult mai mare decât acela care i-se atribuie în trecut.

Lucrul care mănucăză însă mai mult în acest conflict marocan e organizarea pe baze moderne a trupelor răscolite. La început s'ar emis ipoteza că capăturile făcute în timpul recentului război cu Spania ar servi acum armateilor lui Abd El Krim și că acele câteva tunuri și aeroplane întrebuințate de el ar face parte din această capătură.

Desigur că nu e în această Germanie al cărui președinte poartă redingota minciunii zalea răboinică de teuton, și sub jobenul republicii

La mormântul lui C. Brăileanu

În ziua de 6 Iunie, a avut loc înmormântarea lui C. Brăileanu, fost consil general al României în Macedonia și fost consilier în consiliul de 35 al soc. „Macedo-Române”.

Poșii zidii o lume n'treagă Poșii s'o sfărmi, ori ce ai spus Peste toate o lopată de țărână se depune

Intristată adunare, Vestea neînchipuit de dureroasă despre moartea subită și neașteptată a lui C. Brăileanu, a străbătut cu iuteala fulgerului nu numai în țară, ci și peste Dunăne, peste hotare, peste munți.

A ajuns în toate părțile unde trăiesc românii. A ajuns și la frații noștri macedoneni din Peninsula balcanică, pe cari i-a cunoscut mult răposatul Brăileanu, închinându-i și apărându-i ca un bun părinte și cu multă bunăvoință patriotică.

Pe lângă familia sa, plângere soția sa, plâng rudele sale de aproape — căci moartea le-a răpăit pe neașteptate pe scumpul lor C. Brăileanu, lăsând pe toți cu inima zdrobită.

Impeună cu societatea „Macedo-Română”, noi toți românii macedoneni aducem cu acest trist prilej priosul nostru de recunoștință și de admirațiune lui C. Brăileanu, pentru contribuția sa prețioasă din punct de vedere național în favoarea romanismului din Macedonia.

Fiți siguri, suferite bine-meritat că făcila recunoștinței față de tine nu se va stinge niciodată din memoria noastră.

Scumpe și iubite Const. Brăileanu, tu pleci, tu me lași dar ferice de tine, căci te duci la o viață eternă, tu treci în panteonul neamului aromănesc din Macedonia, alături de înaintașii martiri și apostoli ai cauzei române de peste Balcani.

SCRISORI DIN VIENA — Dela redactorul nostru —

Viena și împrejurimile ei II

Ajunșând la „Hohe Warte”, (teren sportiv), ai înț'adevăr o satisfacție, căci tribuna ridicată înghite 60—70 mii de suflete, este cel mai mare teren sportiv din Austria. Am luat parte la omulăriea, unde s'ar numărat peste 100 mii de oameni. Partea cea mai interesantă este a privi, cum se împraște actată imensă masă după câte-o emulare maș de seamă. Comuna pune la dispoziție tramvaele speciale (în rezerve), numai a satisfacție plăcerile publicului vienez, care începând în luna Mai, cerceotează neburmește, în ploaie, vânt, emulările sportive. Nu de mult am avut din nou ocazia să văd o mare de oameni; a fost o seară de luminată dată de frații Pindoi din Neapoli, cu concursul Pyrotheneicii „Sirius”, din Viena.

A fost un eveniment. După ce s'au aprins diferitele rachete, dintre cari majoritatea cu efect de explozie — s'au dat naștere la focuri bengale cu felurite figuri actuale, reclame, clădiri cunoscute, cascade și alte aranjamente în miniatură, de-o frumusețe extraordinară. Acest teren este într'adevăr unul dintre cele mai cercetate în timpul verii. În același district, ceva mai la ideal, se află „Grinzlingul”, foarte cunoscut și iubit. Aici se află așa numitele „Heuriger”, birturi de vară, în care se vând vinuri nouă.

RĂZBOIUL DIN MAROC — Dela redacția noastră din Paris —

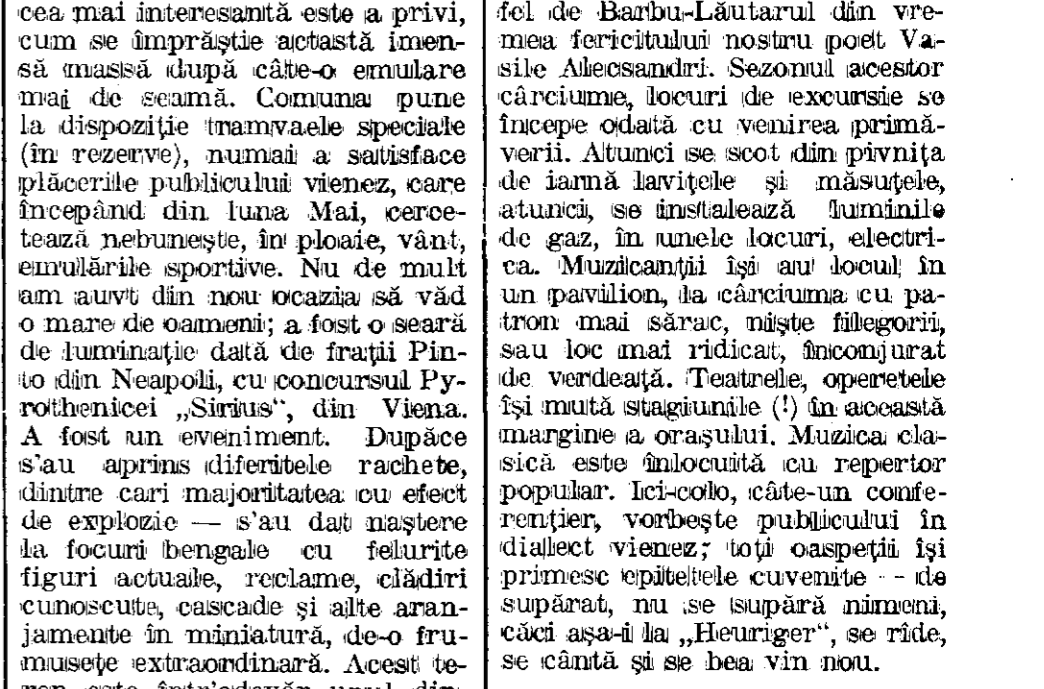
Desigur că aceasta este o chestiune care preocupă în mod serios toate curentele politice și militare, recum și întreaga opinie publică franceză.

După o răfuială avută cu Spania, Abd El Krim, inteligentul și energicul șef al răsăriturilor marocane, a deschis războiul contra Franței, un război crâncen, barbar și prezentând o importanță cu mult mai mare decât acela care i-se atribuie în trecut.

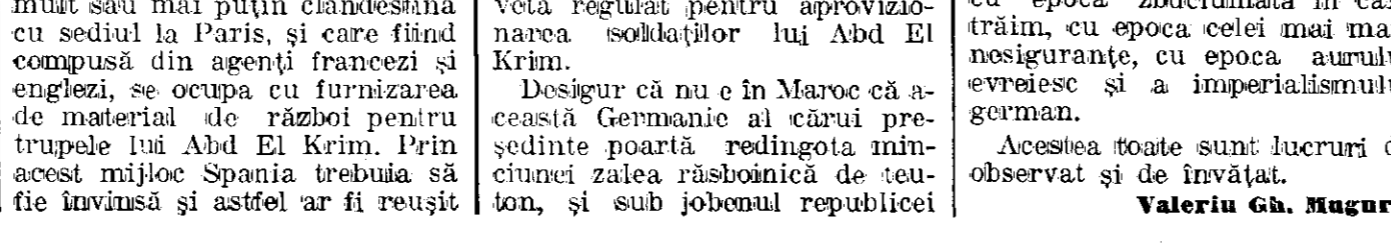
Lucrul care mănucăză însă mai mult în acest conflict marocan e organizarea pe baze moderne a trupelor răscolite. La început s'ar emis ipoteza că capăturile făcute în timpul recentului război cu Spania ar servi acum armateilor lui Abd El Krim și că acele câteva tunuri și aeroplane întrebuințate de el ar face parte din această capătură.

Desigur că nu e în această Germanie al cărui președinte poartă redingota minciunii zalea răboinică de teuton, și sub jobenul republicii

și au Abd El Krim, în tentativa lui, sau s'ar fi realizat planul imperialist al celorlalți deținători de colonii din Europa. Foarte departe de a se considera victorioasă, Spania nu a pierdut însă cât sperau șefii asociațiunii elandestine dela Paris, iar marocani, a deschis războiul contra Franței, un război crâncen, barbar și prezentând o importanță cu mult mai mare decât acela care i-se atribuie în trecut.

GENERALUL LYAUTEY Comandantul trupelor franceze în Maroc. Membru al Academiei franceze.

Paul Crăciun student la Clark University din Worcester, Mass

Destrăbălarea tineretului la sate

A fost un timp când viața morală a satelor noastre era minunată. Vedeați bisericile pline de credincioși bătrâni și tineri cari ascultau cu deosebire evanghelia slujba dumnezeiască în fiecare sărbătoare. Ți-eră mai mare dragul să privești tinuta majestuoasă a bătrânilor albiți de greutatele vieții și respectul și iubirea ce se vedea la toți cei tineri. Azi, însă toate s'au schimbat! Nu știu ce demon cumplit a putut răsturna din temelii fața satelor noastre!

Unde până mai eră numai orașele erau călăbărele unde se oclăreau toate fărâdegele, astăzi molima s'ar întins și la sate. Bătrânii ni-s'au dus în morminte lar cei care au mai rămas n'au unde să-și pice capul de răul celor tineri. Lucrul acesta l'am constatat în zeci de sate pe unde am fost. Afară de alte lucruri care te vezi, principala viciu-reală care se arde din gura tuturor este aceasta: — tineretul s'ar stricat de tot. Fetele noastre cele mari, au pierdut rușinea, s'ar în capul flăcăilor dând naștere la copii din flori, pe care apoi — de rușinea lunei — îi ucid, aruncându-i prin fântâni sau îngropându-i prin locuri prăpăstioase. Jurnalele zilnice pun sub ochii noștri cazuri înfiorătoare.

Plăcui de cum parășesc școala se întovărășesc cu câțiva neamnicii mai mari și învață toate ticăloșiile. Noaptea până târziu, hucse satele de chioale și bălăbele lor porcoase. Fiecare are la brau revolver de sute de lei și cuțite în turețile ciubotelor. Dela vârsta de 16 ani, de când intră în horă, încep și o bărânci să-și facă loc. Nu mai vreau să știu de părinți, de autorități, de preot, învățător, ș.a. Intră în cămciune, beau cu neamni până ce cad în brânci, de-

Ec. Petru Chiriac Misionarul Episcopiei Moldovei

Valeriu Gh. Magur

Vaccinarea animalelor

Am spus de atâtea ori în coloanele acestei gazete, că mare nenorocire e pe capul omului, când îi pierie vreo vită. Și nu e mirare dacă ne gândim la marea majoritate a țăranilor noștri cari abia are un cântec de vacuțe, vre-un purcel ș. a. m. d. Dar ce s'ar întâmpla, dacă ar da vre-o boală în gospodăria omului cu stare mai bună și s'ar nimici-o toată, într-o săptămână? Negreșit ar rămâne sărac, lipit pământului. Conducătorii societăților omenești, cari își înțeleg pe deplin datoria lor, au luat măsurile convenite ca astfel de cazuri să nu se întâmple.

Datoria noastră, cum și a tuturor oamenilor, cari sunt puși să împrăști lumina adevărului și înțelepciunii, în toate părțile este să dăm învățături în ce privește apărarea animalelor contra bolilor molipsitoare. Multă știință doftorică, zăi aproape orice boală se poate vindeca, atât la oameni, cât și la animale. Azi nu mai mor sate întregi, de ciună, nici de lepră, ca pe vremea lui Hristos, nici de diferite (grumazare) ca acum 30 de ani, când să stăneau copiii întru gurgul sat, nici de vărsat, ș. a. S'au luat măsuri prin lege să se vaccineze copiii ca să nu fie expuși pieței de vărsat mai târziu.

Atât la oameni cât și la animale, putem vindeca boala după ce ea se arată, sau o putem preveni. Se înțelege că a preveni, sau a lăsa drumul bolii este mult mai ușor și mult mai folositor.

Știința a aflat modul de a preveni ambele cauze multor nevroze, boli și a la curma încă învinde de a ne ataca. Aceasta se face prin vaccinare (oltoare). Dacă ce este vaccinarea? S'ar aflat ca toate boalele molipsitoare sunt produse din principii unor ființe mici, nevăzute de ochi, numite microbi, cari nu se văd decât prin niște instrumente (ochane) numite microscop, cari măresc lucrul cercetat de sute de mii de ori. Fiecare boală își are microbul ei. Acești microbi intră în corpul animalului. Corpul însă îi rezistă până la un loc. Se dă înfruntare și acesti paraziți o jumătate de viață și pe moarte.

Dacă corpul este slabit, microbii încep să se înmulțească în așa măsură, că în două-trei zile ajung la câteva milioane. Microbii se hrănesc din corpul animalului și tot atunci varsă și niște otrăvuri până ce-l omoară. Doctoria, care s'ar ocupa de acești microbi s'ar găsit demult, dar necăzului este că această doctorie omoară și organismul. Văzând acest lucru, doctorii s'au pus pe lucru și introduc în corpul animalului (sub acest cuvânt înțeleg totdauma și corpul omeneș), o doftorie care să-l prepare pentru a fi organismul neplăcut vieții deficienților microbi. Această doftorie este vaccinul. Sunt atâtea feluri de vaccinuri, câte feluri de boli molipsitoare sunt. Nu

s'au găsit însă până acum pentru fiecare boală vaccin, căci nu se cunosc microbii tuturor boalelor, de exemplu al scarlatinei este necunoscut încă.

Vaccinul se prepară cu foarte multă greutate și cu multă cheltuială. Iată cum s'ar prepară vaccinul împotriva dalaoului la vite: Se ia din trupul unui animal mort de această boală, microbul dalaoului și se pune să crească și să se înmulțească în niște sticlucute lungărețe, în cari s'ar pus și hrana trebuincioasă microbului. Sticlucutele să țim la o căldură potrivită caldurii animalului. După ce microbul s'ar înmulțit, cuprinsul sticlucutei se despartă într-o vas mai mare și apoi să fierbe până se ucid microbii sau până să slăbește puterea lor, încât nu mai pot face rău. Această materie se introduce sub pielea animalelor sau a omului cu o țevică, numită seringă. Dealtfel cam așa s'ar prepară toate vaccinurile, ceace presupune multă răbdare și cheltuială și deci nu poate fi îndreptățit nimică să zică că sunt lucruri neobșednice. Că doară n'ar fi proastă o lume întreaga de învățați să lucreze la proști și să-și bată capul și și noaptea ca marea învățat Pasteur, care a aflat serul contra tubercului numai așa degeaba.

Folosul vaccinării este că, animalele vaccinate nu mai capătă un timp oarecare boala pentru care au fost vaccinate. Vaccinul apără animalul cam 6 luni contra bolii și de acea trebuie făcută din nou.

Afară de aceste vaccinuri mai sunt și cazuri când prin ele căutăm dacă animalul nu cumva deja suferă de vre-o boală: oftică (chebeș la cai), etc. Animalul injectat cu astfel de vaccin dă anumite semne, cari ne arată că boala deja există și atunci avem să ne măntuim de el, nu cumva să ni-se îmbolnăvească și celelalte.

Vaccinările nu sunt prea scumpe, mai ales dacă avem în vedere anumite socoti, ca următoarea: un cal costă azi, cel puțin 6 mii de lei. Dacă îl vaccinăm de 3 ori pe an ne costă 100 lei; pentru un porc de 3-6 mii de lei, vaccinul ar fi vre-o 20 lei. Este mult oare să cheltuim 100 lei pe un an ca să ne asigurăm un cal, care costă de 50 ori mai mult? Pe lângă toată paguba ce putem avea ne mai amintim și primejdia de a ne molipsi și noi de unele boale, ca: dalaoul, febra aftoasă, răpăgia, oftica și răia. Deaceia nu pot avea cuvinte destule ca să îndemnăm pe toți oamenii grăniculori și crescători de vite să-și asigure vitele prin vaccinările impuse de adif și prin diferitele ordine dela stăpânire și să se impace cu învățătura doftorică, produsul cinstit a multor oameni hearnici, cari muncesc necontenit să ale alintarea suferințelor și vindecarea bolilor, cari ne bântue animalele și pe noi înșine.

T. Florian, profesor

SCRISORI DELA ORAȘE

DIN CARANSEBEȘ

Începând cu 14 Iunie, toate școlile din localitate și-au închis ușile de desene și lucru manual. Fiecare dintre școli au depus o deosebită îngrijire la expunerea obiectelor. În special e de remarcat expoziția Școlii Normale de băieți și fete. Sunt foarte frumoase lucrurile manuale ale fetelor.

În ziua de 8 Iunie Școala Normală a dat un festival pentru popor în comuna învecinată Zăguzeni, cu un program bogat și atrăgător.

Corul a cântat frumos sub conducerea prof. și compozitorului A. Segueș.

Cântărețele E. Câmpeanu, sopranișta, M. Nemoian, E. Teodorovic, C. Miroșca și C. Neamtu cl. 8., merita toată lauda.

S'ar jucat și piesa de teatru, „Mormintele” de către elevete M. Momoian și L. Rădulescu și de elevete P. Română, d. Bogdan, T. Pancaș și V. Truța, cari au fost bine în roluri.

În ziua de 1 Iunie a avut loc înmormântarea rămășițelor pământului ale tânărului Gb. Bănuțiu licențiat în literatură și filosofie și artist la Teatrul Național din Cluj. Prohodul a fost oficiat de mai mulți preoți și diaconul episcopesc M. Ieneș. A luat parte lume multă și corurile Reuniunii din localitate și al stud. în teologie.

Tralan C.

DIN HOTIN (BASARABIA)

Pătrunși de adevăratul rost al căminurilor și călăuziți de ideea de a fi de folos neamului, oamenii însubleziți de adevărate sentimente nobile românești, au început a desfășura o mare activitate, pentru înființarea a cât mai multe căminuri culturale.

Așa, Miercuri 17 Iunie s'ar înființat în comuna Beleaviniți Jud. Hotin, Căminul cultural „Vasile Alecsandri” din îndemnul d-lui Botez, aj. de subprefect al plasei Lipocani.

La această întrunire au luat parte toți învățătorii și proștii din comuna, precum și frunțașii satului.

D-l Botez a vorbit despre însemnătatea și rostul căminelor culturale la sate în timpul de față și mai ales pentru noi basarabienii, încât toți cei de față s'au încredințat și au primit cu bucurie, de a fi membri ai Căminului.

S'ar ales ca președinte al căminului, sf. sa preotul Anatolie Popovici.

Totodată s'ar strâns și suma de 1210 lei.

Pentru aceasta, în numele tuturor membrilor căminului, aduc viile noastre mulțumiri, aceluia care lucrează și contribuie la solidaritatea națională românească.

Ioan V. Sburlea, inv.

Cultura cooperatistă

Examenul de finea anului la școala de contabilitate și educație cooperatistă din Târnă-Măgărele

Pe lângă federala „Cuza-Vodă” a băncilor populare și cooperativelelor din județul Teleorman, funcționează încă din anul 1914 o școală de contabilitate și educație cooperatistă.

Fii de săteni, cari au urmat și terminat aceste cursuri și după ce au mers alături de conducătorii unităților cooperatiste au dat o complectă dovadă, de însemnătatea mare ce are această școală.

În acest an, au urmat cursul teoretic 22 de elevi, din județele: Teleorman, Argeș, Muscel și Dâmbovița, primiți prin examenul ce s'ar ținut la 6-7 și 8 Octombrie 1924.

Cu începerea dela 26 Aprilie anul acesta s'au prezentat și cei 18 elevi practicanți, din seria anului trecut, cari au fost repartizați unităților din comuna fiecăruia pentru practica contabilă.

Acești elevi după 2 luni ale cursului de completare conform regulamentului școlii, împreună cu cei dela cursul teoretic, au depus examenul de finea anului, ce dintr-o parte obținerea diplomei, iar cei de-al doilea pentru certificatul de admitere la școala de completare.

Datorită selecționării făcute la admitere, când s'au primit numai elevi apți a urma această școală, pentru cei dela cursul de completare (diploma) fiind supravegheați și îndrumați în deaproe de Direcțiunea federală pe tot timpul practicii, toți au fost declarați reușiți.

Examenul a avut loc în zilele de: 24, 25, 26, 27 și 28 Iunie în fața unei comisii compusă din d-iii: N. D. Petrescu inspector în Centrala Băncilor, Pantelimon Chiricescu inspector la Centrala Cooperativelelor Sătești, amândoi delegați ai Ministerului Cooperatiei, Teodor Gh. Măndăcesanu, senator, președintele Federației și al consiliului școlii, F. D. Julea directorul Federației, A. Constantinescu directorul școlii și Gh. Popescu instructor-cooperatist.

În ultima zi după ce s'ar dat o masă comună și s'au împărțit certificatele, s'ar vorbit elevilor de d. F. D. Julea despre reușirile și îndatoririle ce au acum, când se duc în comună alături de conducătorii mișcării cooperatiste, preotul și învățătorul, săfătuindu-i să aibă dragoste de muncă cinstită și să punere la sei ce le arată binele.

Dumii inspectori: Petrescu și Chiricescu, i-au asigurat de tot sprijinul ce va cere în această carieră.

I. Dragomir, contabil cooperatist

Monumentul Cercetașilor, la Tecuci

Orașul Tecuci are alături de cimitirul său obștesc un vast cimitir al eroilor”, întins spre Siret și îmbogățit repede în timpul luptelor titanice ce s'au dat în zona Mărășești-Cosmești.

Mormintele sunt bine îngrijite, dintre tufele verzi de stănenie și de iride, răsăr micile cruce de lemn, toate la fel, — ca nimenicia tuturor în fața eternității. — și cu atât mai duioasă în modestia lor nepretențioasă, simplă, împăcată.

La un colț, o cruce înaltă se ridică deasupra unui caruc întins, acoperit, cu iarbă deasă: e groapa

Monumentul cercetașilor din Tecuci

comună, zilnic sporită în anii bejeniei, și care a dat căpătâie de odihnă la nenumărați refugiați, tineri și adulți, popoși la Tecuci în drumul lor de pribegie spre fundul Moldovei. Ceva mai departe, sunt mormintele aviatorilor eroi, cu crucei din helice.

Cu inimă grea te despartii de locul acesta, martor al inenselor jertfe. Linia lină a munților, ce închide zarea spre Apus, mângăie privirea abătută a vizitatorului.

Sunt și cercetași cari putrezesc acolo, nu se știe căți, dar mai mulți decât în orice altă parte a Moldovei ravnite de ei în dorința spontană de a nu-și lăsa sufletul în cătușă de urgia dușmanului ce invadează războiului. Plecați de voia lor, ei se opriau întâi în Tecuci, cătându-și de aci organizațiile lor refugiate ori rudeniile de pe front sau din cartierele de refacere. Apoi, mulți au zăbovit în Tecuci, în așteptarea întoarcerii neîntăziate nădăjduite, poate pentru a fi mai aproape de căminul părintesc părăsit și de care li despărțea zidul frontului peste care nu pătrundea decât dorul.

Îndemnați de un foarte frumos sentiment de pietate, cetățenii orașului Tecuci au ținut să comemo-reze în bronz, elanul de jertfă al tinerilor cercetași ai României în timpul războiului.

La răspântia principală, pe unde s'au strcurat cetele lor pribegite, inconjurat de flori se înalță monumentul. Pe soclu de beton, luminoasă apare statuia cercetașului, în mărime naturală. Cu bastonul în mână, cu sacul pe spate, el pășește înainte, plin de încredere; fața, privirea, toată atitudinea figurei exprimă seninătate, puritate, avânt. „Sic itur ad astra”...

Sculptorul Constantinescu, profesor la Școala superioară de arte și meserii din București, a modelat statuia; la aceeaș școală, s'ar executat în condițiuni foarte bune, turnarea.

În inaugurarea monumentului a fost prilejul celei mai impresiionante serbări ce s'ar văzut în Tecuci. A. S. R. Principele Carol a fost de față, și întreaga populație orașului, corpul ofițerilor cu companii de onoare din toate unitățile, școlărești cu corpul didactic, și un detașament de o sută cercetași, comandați de profesorul Nedeleu, reprezentând Marea Legiune, cu delegați din cohortele București, Ploiești, Cluj, Deva. Alte cohorte au trimis adrese omagiale și flori.

Când a căzut vântul ce acopera figura, a fost emoție adâncă în public, ochii s'au umplut de lacrimi.

Primarul orașului, d-l Virgil Miromir, roșind o cuvântare însuflețită, a oferit Principei Carol, comandantului suprem al cercetașilor, monumentul menit să simbolizeze avântul de jertfă al cercetașilor români în timpul războiului.

A. S. R. a răspuns, în mijlocul liniștii solemne:

„Cu adâncă bucurie am auzit de inițiativa pe care a-ți luat-o, împreună cu cetățenii orașului Tecuci, de a ridica aci, pe acest loc, un monument în cinstea și amintirea cercetașilor, cari au închis ochii în timpul marelui război. Mi nu cred că un alt oraș era mai meritor de a lua această inițiativă, decât orașul Tecuci, și nu era loc mai potrivit pentru înalțarea acestui monument, decât această răspântie, care a văzut scurgându-se tineretul în întreaga noastră pribegie și care a dat jertfele pentru întregirea neamului.

În calitate de comandant al Marinei Legiuni, aduc aci tot prinusul meu de recunoștință acelor tineri, cari au crescut într-o credință și au știut s'o păstreze cu sfințenie, contribuind la înalțarea neamului, ca să realizeze visul strămoșesc.

Sper că acest monument amintitor de toate ale trecutului nostru biruitor, va fi un simbol pentru toți aceia, în viitor, cari vor să devină cercetași, și vor vedea, privind acest bronz, ce au făcut și de cătă vrednicie și jertfă au fost în stare înaintașii lor.

Mulțumesc comitetului organizator pentru fapta bună săvârșită, și încredințez monumentul spre păstrare primăriei orașului Tecuci, să-l aibă totdauna în cea mai de aproape grijă a sa.”

Serbarea s'ar terminat cu defilarea.

Dimineața a fost parastas, la cimitir, pomenindu-se „refugiații răsoși, cercetași și populație.” Apoi A. S. R. a vizitat cimitirul eroilor, și mormintele aviatorilor.

Deodată cu monumentul, primăria a ridicat un semn de beton, cu cruce și inscripție, deasupra locului din grădina publică, unde în o noapte vijlăoasă din Decembrie 1916, patru cercetași refugiați, necunoscând locul, s'ar înecat în fântâna grădinăruului.

Ziua întreagă, orașul a fost în dispoziție de sărbătoare aleasă.

Const. Nedeleu

Duceți-vă la Vălenii-de-Munte

La 15 Iulie vor începe cursurile Universității populare de vară, de sub conducerea d-lui N. Iorga. Pe lângă cei mai însemnați învățați români, în acest an vor ține cursuri mai mulți profesori minoritari, în ce privește istoria și cultura minorității ce reprezintă. Profesorii străini, vor onora cursurile cu prezența lor, ținând câteva prelegeri. Pentru reprezentanții minorităților se vor ține cursuri speciale în ce privește particularitățile limbii noastre și a cunoșterii mai temeinică a literaturii române. Duminiile și sărbătorile se vor organiza șezători și excursiuni. În ce privește condițiile de trai, comitetul organizator s'ar înțelege cu autoritățile locale ca să fie cât mai avantajoase: chiriile mici, prețuri eștine la restaurante. Studenții și elevii vor avea cantină și cămin pentru suma de lei una mie. Inscrierile se fac la Vălenii de Munte. Pentru cămin se va face notificare specială.

Auditorii vor beneficia de 75% reducere pe C. F. R.

Față de însemnătatea deosebită ce au cursurile din acest an, îndemnăm sincer pe cititorii noștri, mai cu seamă pe cărturari, să asculte bunele învățături ale d-lor profesori dela Vălenii, căci vor avea numai de câștigat.

Raniel St. Constantinescu

Sfințirea crucii din Deda-Bistra

Cine a cultreerat munții și plaurile Ardealului, pe lângă frumoșele de tot felul ce le oferă natura, poate vedea și lucruri de-o puternică evocare, a unui trecut scump nouă.

Astfel tot Ardealul e tăiat de zămurile române, iar adăposturile din jurul munților păstrează ruinele unor vechi mănăstiri. — păstrătoare a credinții și legii strămoșești — sau cetăți, locul de retragere și întărire a strămoșilor noștri.

În ziua de 31 Mai, s'ar făcut sfințirea crucii ridicată de vrednicii urmași și credincioșii din Deda-Bistra, din îndemnul prea cinstitului protopop de Reghin, D. Antal și preotul G. Cazan, unde păstorește.

Crucea s'ar ridicat pe ruinele care ne arată că altă dată era o mănăstire, înaintea de secolul XII-lea.

După sfințirea oficiată de sf. sa protopopul și părinții Sudu și Cazan, părințele Suciu, a vorbit norodului care s'ar adunat din satele: Filea, Deda, Deda-Bistra, Rostajna, ș. a., despre „Cruce”. Cuvântarea a fost de-o puternică evocare.

Dupăce crucea a fost un obiect de batjocură ajunge, la sfințirea prin răsfrignirea lui Ișus creatorul a dotă legi eterne: lertare și iubire.

A vorbit apoi sf. sa protopopul care se bucură de o mare cinste și dragoste din partea poporului și a cărturarilor.

Sf. sa a arătat că această cruce se înalță, drept un primos semn al lucrărilor în via Domnului.

Căci cu toate asuprițele mărășarilor, au luptat pentru creștința strămoșească și limba românească.

Lipsa mărturiilor scrise asupra mănăstirii, face ca să nu se poată fixa timpul existenței. Lucru știut este, că ruinele lor mai repede a produs-o Unguri. Diferiți regi unguri ridicau privilegiile orșicărui nobil cari ocroteau mănăstirile sau bisericile ortodoxe — deci românești.

rămasesc numai fundamentul. Creștinismul a fost o mare binecuvântare de tranziție pentru popoare și mai ales pentru români.

În numele religiei popoarele sau încusurât. În mănăstiri s'ar păstrat miera limbii românești. Pe toată valea Mureșului se pot găsi ruine de mănăstiri. Cea mai veche probă scrisă asupra acestor mănăstiri și mai ales asupra ruinelor dela Deda-Bistra, sunt din anul 1393.

În memoriile dela Buda-pesta, se găsește amintire în doctoare principilor, despre averea mănăstirii din Deda-Bistra, așezată pe malul râului Bistra, sus între munți, cale de un sfert de oră dela sat.

Viața călugărească prin aceste locuri începe mai liber cu domnia lui Matei Corvin, care mai pune capăt persecuțiilor maghiare.

La 1390 se zidește mănăstirea Neamțului și Bistrița din piatră.

În protopopiatul Reghinului, sunt cele mai multe mănăstiri. Sunt la: Toplița română, mănăstirea Dameni, pe râul cu acelaș nume, zidită în timpul domniei marelui Voevod Mihail-Viteazul, la Urșiu, Pietriș, Ibaști, ș. a.

Despre mănăstirea din Deda-Bistra, Mitropolitul Baron Andrei de Șaguna, amintește câteva date interesante, printre cari și faptul că mănăstirea s'ar ridicat în timpul și din ordinul împărătesei Maria Tereza. Pe la 1800 călugării au făcut o mănăstire de lemn pe ruinele celei de piatră. Toate satele din jurul ei, au păstrat ortodoxia.

Cu jertfele și cu prețul sângelui călugării au scris cu mâna și au păstrat în mănăstiri cărți de căbe patru degete groșime. Cu aceste lucruri frumoase și scumpe S. Sa protopopul a hrănit sufletele norodului ce asculta. Credincioșii îmbrățișau cu o privire caldă și iubitoare figura prea cinstitului „lucător în via Domnului”.

După aceasta a urmat o masă pentru toată lumea ce s'ar aflat pe valea Bistrei. V. Hondriță

Advertisement for 'DESINFECTOR' disinfectant. It features an illustration of a cow and a pig. The text promotes the product as a way to ensure the health of livestock and people, particularly in the context of the 1918 influenza pandemic. It mentions a veterinarian, David Elemer, and provides contact information for Soos & Comp. in Târgu-Mureș.

Știrile Săptămânii

Iubiți cititori, v'ați încredințat de însemnătatea acestei foi; rămâne din parte-vă ca să o sprijiniți și să îndemnați pe prietenii domniilor-voastre să o cunoască și ei. Astfel „Cultura Poporului” va fi din zi în zi mai puternică și mai folositoare.

ZILELE trecute M. S. Regina Maria a sosit la Londra, fiind întâmpinată la gară de Altețele Lor Regale Prințesa Ileana și Prințesa Irima, cum și de personalul legației și consuliului Românai.

Majestatea Sa Regina a vizitat pe Suveranii Angliei în palatul Buckingham.

CU PRILEJUL sărbătoririi a 75 ani de existență a liceului „Șaguna” din Brașov, d-l ministru A. Constantinescu, a dăruit suma de 200 mii de lei ca fond pentru ajutorarea elevilor ce se vor consăcra agriculturii.

MINISTERUL școlilor a acordat comunei Prisaocui din jud. Iași, suma de 10 mii de lei, pentru sporirea fondului pentru construirea unui local destinat unai ateneu. Comitetul pentru înființarea acestui ateneu e format din învățătorii satului și mai mulți gospodari sub președinția sf. sale preotului Leon Stăcescu.

SĂPTĂMÂNĂ trecută membrii cercului-militar „Principele Carol” din Timșoara, au sărbătorit printr-un ospăț pe președintele acestui cerc pe d-l general Găvănoșcu, cu prilejul plecării d-sale din acest oraș. Icusitul general a stat 5 ani de zile în Banat, conducând trupele de aici și în vremea aceasta s'ar ocupat de aproape și de starea culturală a acestui colț de țară. N'ar fost o manifestație școlară, bisericăscă, de bine pentru obște, ca acest patriot să nu o sprijine cu tot sufletul său. De aceea plecarea d-sale din Banat, a lăsat multă păreri de rău.

MAI DĂUNĂZI un puternic foc a izbucnit la fabrica de vagoane „Frații Brintz” din Satu-Mare. Pagubele sunt de câteva zeci de milioane.

RUGĂM pe toți prietenii noștri: preoți și învățători, că de căteori au conferențe ale cercurilor culturale, adunări, șezători, etc., să ne comunice din vreme pentru a le trimite numere din „Cultura Poporului”, pentru a fi împărțite gratuit ca propagandă.

ZILELE acestea a eșii de sub tipar o foarte folositoare carte scrisă de d-l general I. Anastasiu. În volumul a fel de fel de tipărituri fără nici un rost, această carte „Avântul țării” (Campania din 1913 în Bulgaria) e o lucrare care merită o deosebită luare aminte asupra interesului ce li înfășizează. O recomandăm cititorilor noștri și cartea se poate procura dela autor: General I. Anastasiu, Cluj.

MAI MULȚI lucrători pe când lucrea la ridicarea unui coș de fier în lungime de 20 de metri, la rafineria de petrol a soc. Petrol Block „Standard”, scheia pe care luera s'ar prăbușit, prinzând dedesupt pe lucrătorii Bădoiu T. și Cristea Gh. Ion. Bădoiu a fost scos mort de sub dărmtături iar Cristea grav rănit.

ARTICOLELE cari le primim la redacție, le publicăm pe rând; de aceea rugăm pe persoane cari ni-le trimite să aibă răbdare până ce le văd la tipar.

O MARE nenorocire s'ar întâmplat în orașul Oltenița, nenorocirea care a adus jalea în întreaga populație a acestui târg de pe malul Dunării. Într-o grădină se aștepta de pârâni ca să se desfășure serbarea de fine de un școlar iar mai multe fete dela școala primară din spatele grădinii se suise și se jucău pe acoperișul unei ghețării.

Deodată, acoperișul fiind putred, se prăbuși iar fetele au căzut în ghețării, 15 copile și-au găsit moartea iar altele 15 au fost rănite.

MAI MULȚI hoți au atacat un tren între stațiile Moinești și Comănești din jud. Bacău.

Hoții au intrat în vagonul postal și după ce au spânzurat de tavanul vagonului pe funcționarul Dumitriu, au furat mai multe pachete de valoare și suma de 50 de mii de lei.

ÎN APROPIEREA unui oraș din Polonia, cunoscut din cauza bogăției sale în sare, se întinde cea mai mare baie de sare din lume, având o adâncime de peste 4 sute de metri. Aici sub pământ s'ar clădit un al doilea oraș, care are biserică, case, drumuri și chiar o gară, cari toate sunt făcute din sare curată. — Acest ciudat așezământ e singurul de felul său în toată lumea, și multă lume străină vine ca să-l viziteze și să-l admire.

ÎN CHINA se căsătorește și morții și iată cum: când a murit — de pildă — un bărbat nefăsurat și o fată sau femeie fără să fi avut bărbat, rudele duu siorul bărbatului lângă al femeii și apoi se așează la petrecere, mai bine zis: la pomana amânduror morți.

După aceea, li due la cimitir, unde preotul lor li așteaptă ca să-și cunune, mai înainte de a înmormânta. Apoi se pun siorile în aceiaș groapă, aceasta este la chinezi căsătoria morților.

DIN CAUZĂ că serviciul postal lasă mult de dorit și se pierd ziare, rugăm pe abonații noștri, atunci când li-se rătăcesc numerile trimise, să înștiințeze administrația foaiei, ca să li-se trimită din nou.

INTRO TARA, care se cheamă Mongolia, în deșertul Gobi, a fost descoperit un oraș necunoscut, care n'ar fost vizitat până acum de nici un european. Numele orașului este Kata-Kolo. În el s'au găsit comori de totfelul și o bibliotecă de 2500 de volume, scrise într-o limbă necunoscută.

RUGĂM pe abonații noștri din America, dacă nu primose foarea regulat să facă omosout administrației noastre, pentru a li-se trimite foile lipsă. Dela noi se expediază în bună regulă.

CULTURA POPORULUI se găndește în fiecare clipă, ca să fie folositoare cititorilor ei. Și pentru că foarea e răspândit mult în America, de aceea se pune la îndemână acestora cari au neamuri peste Ocean, și dacă vor să-întrebe ceva sau să aibă știri despre el, — într-un cuvânt tot ce s'ar interesa — într-o însemnătate lor la „Cultura Poporului”, unde vor fi publicate. Aceiaș lucru și pentru românii din America, dacă doresc să aibă știri dela rudele de acasă, din România, să ne trimită răvașe și ele vor fi publicate în foale. Tipărirea se va face fără bani.

BIBLIOTECA „CULTURA POPORULUI” Cereți dela toate librăriile din țară și dela administrația acestei foi: No. 2, Alcolismul de Dr. E. Gelma, dela Universitatea din Szragburg. Prețul 5 lei. No. 3, Ofița, de Dr. Od. Apostol. Prețul 3 lei. No. 4, Tara noastră, locuri de odihnă de tăcere și de băi pentru căutarea și păstrarea sănătății. Prețul 5 lei.

Dela Despărțământul „Astrei” din Cluj

Raportul comitetului pe anul 1924/25, citit și aprobat în adunarea cercului a despărțământului, ținută la 8 Iunie 1925 în Bonțida.

II.

La cele 25 de șezători organizate de despărțământul nostru s'au ținut 29 cuvântări și prelegeri din partea următorilor domni:

Director N. Bogdan: „Rosturile Astrei”, 3 ori, „Boala băutului”, „Insemnătatea României printre celelalte țări”.

Prof. Dr. Al. Borza: „Rosturile Astrei și trecutul ei”, 3 ori, „Despre școală”, „Plantele de leac”, „Ridicarea neamului prin cultură”.

Bujorean Gh.: „Gospodăria țărânului și gospodăria țării”, Dr. S. Drăgoi: „Sifilis”, 2 sez.

Pâr. Gherman: „Căutarea adevărului”, Prof. Dr. O. Ghibu: „Basarabia”.

Dr. Iancu: „Ingrijirea copiilor”, 2 ori, Director Iencica: „Cuza-Vodă”, „Despre Unire și împărțirea”.

Doctor S. Manoiță: „Tuberculoza”, Maxim stud. în științele naturale „Boala băutului” și cu cinematograful.

Prof. A. Oțoiu: „Gospodăria” și „Văcile de lapte”, Director școlar Pecariu: „Creșterea copiilor în familie și în școală”.

Revizor Poruțiu: „Cultură ne tnebură”, Dr. Popovici: „Creșterea copiilor”.

Director Dr. P. Roșca dela „Școala Normală”, „Constanța Națională la români”, Dr. Seb. Stanca: „Rosturile Astrei”.

Dr. V. Stanciu: „Temelia de aur a țării noastre”, Cu puterea și farmecul cântecelor noastre ne-au ajutat: Corul episcopiei, sub conducerea profesorului Sava Columba, la 3 șezători, corul „Crisana”, la o șezătoare, condus de d. Timbuș, al bănațenilor 3 ori sub conducerea d-lui S. Columba și a elevilor dela Școala Normală la 7 șezători.

Piesa de teatru populară, au jucat elevii Școlii Normale dată, sub conducerea d-lui prof. Răsmereț.

Au declamat pe lângă elevii Școlii normale, cărora le datorăm atât de mult, căci ne-au fost tovarășii de muncă entuziaști și desinteresăți și pururea gata de serviciu cultural, următorii:

Anchim Șoldea, student universitar, D-ra M. Brașoveanu, dela Teatrul Național.

D. Dalea, student univ., D. Șerb, student univ., de 2 ori, D. Șerban, artist la Teatrul Național, una dată.

Ca o inovație în propaganda noastră culturală am introdus filmele cinematografice, proiectate cu aparatul institutului de igienă, pus la dispoziția „Astrei” cu multă bunăvoință din partea d-lui director prof. Dr. Moldovan. Am arătat filme de igienă, culturale și distractive, la Ghero-Oșorchi, Cordos, Hașgărd, 2 ori, la vochea Reduța, la menajul regimentului de obuziere, la liceul Gheorghe Barițiu și la liceul „Regina Maria”, spre învățarea și petrecerea a mii și mii de oameni.

Cursuri pentru instruirea a-nalfăbetei s'au ținut la Băbuț Șinteu și Feneșul-săces, din partea hameilor conducătorii locali ai cercului cultural: părintele M. Pop și director școlar I. Pop.

2. Activitatea la orașe pentru intelectuali.

Dacă preocuparea noastră principală a fost propaganda culturală la sate și în păturile mai de jos ale populației orașenești nu ne-am uitat de tradiționala îndatorire a „Astrei”, de a lăsa o hrană intelectuală și cărturarilor dela orașe, de a organiza serbări de înaltă a suflului românesc peste grile și luptele de toate zilele, străini de concurența necelați practică în alte centre pretinse culturale, ridicându-ne peste veleitățile politice, căci înainte de toate românii suntem cu toții.

Am aranjat la 15 Mai, un festival foarte reușit la prefectură, unde eruditul prof. G. Bogdan-Duică, a fost oratorul festiv, căci conferințiarul promis cu multă amabilitate de „Universitatea liberă”, din București, n'a putut veni, iar corul bănațenilor a ridicat nimbul serbării. Ziua de 1 Decembrie, a fost sărbătorită printr-un festival la Teatrul Național, aranjat de Societatea Scriitorilor români.

Comitetul D-voastră, a mai inițiat și organizat, împreună cu înalte și distinse corporațiuni culturale, serbătorile artistului și poetului Zaharie Bărsan, directorul Teatrului Național din Cluj, la 28 Mai, 1925 din prilejul împlinirii alor 25 de ani de muncă. Impresii neșterse a primit ori și cine, care a luat parte

la înalțătarea serbare dela Teatrul, unde lumea recunoscutoare și-a depus omagiile sale la picioarele magistrului ilustru.

„Astra”, și-a ținut de datorie să țină în seria obșnițurilor conferințele dela Universitate, de data aceasta în colaborare cu noua societate, „Extensiunea Universitară”, paltru conferinți foarte interesante.

Prof. Dr. M. Șerban: Problema țărănească din punct de vedere social.

V. Osavadă: Probleme economice de actualitate.

Prof. Dr. P. Roșca: Filosofia lui Kant.

General Anastasiu: Despre noi.

Bineînțeles și printre conferințiarii „Universitari” mai mulți s'au considerat și de exponenți ai „Astrei”, nu numai ai „Extensiunii”.

3. Expoziții.

Comitetul D-voastră, dându-și seamă de marea importanță a expozițiilor pentru stălmularea și instruirea publicului în anumite direcțiuni și domenii de viață culturală sau materială, a aranjat în anul acesta două expozițiuni.

Îmbărbătați de succesul moral mare al expoziției de copii pe care a aranjat-o despărțământul nostru, cu ocaziunea adunării generale dela Borsă, din anul trecut, a inițiat o expoziție asemănătoare și de data aceasta în Bonțida, după indicațiile d-lor medici Dr. Iancu și Dr. Popovici, cu osteneala părintelui Gherman. Prin aceste expoziții, ținem să arătăm tuturor, că temelia viitorului nostru mai bun și mai fericit sunt copiii, grijei cărora trebuie să dăm toată dragostea și priceperea noastră.

În toamnă despărțământul nostru a aranjat în colaborare cu direcțiunea grădini botanice o expoziție de fructe, în primul rând de mere, pere și gutui, la care au luat parte ca exponenți mai mulți cetățeni din Cluj și care a fost cercetată de multă lume. Îndemnați de d. M. Ștefănescu, reprezentantul Ministerului de agricultură, inspectoratul general de horticoltură, care a fost încântat de această expoziție bogată, am trimis această colecțiune de fructe și la Expoziția generală de horticoltură din București, unde am fost distinși cu medalie de aur. Din acest prilej trebuie să accentuăm marea însemnătate a pomilor roditori pentru ținutul nostru clujean și să ne gândim la răspândirea cunoștințelor de pomicultură rațională în cercuri cât mai largi.

4. Bibliotecile noastre

Oricât ar fi de mare puterea cuvântului roșit cu căldură și pe înțelesul tuturor, totuși mijlocul cel mai bun, mai trainic și mai rodnic pentru răspândirea culturii minții și a sufletului este cartea bună. Pentru aceea ne-am gândit că trebuie în locul vechilor „biblioteci ambulante”, ale „Astrei”, care erau mutate din sat în sat, pânice-le-a pierit omna cu totul să înființăm câte-o bibliotecă populară stabilă în fiecare comună, respectiv agentură din cercul nostru. Deși numărul cărtilor pe care le aveam și banii din care am putut cumpăra cărți au fost deopotrivă nesuficiente, totuși am reușit să înființăm cu totul 22 biblioteci populare, cu un număr total de 1189 volume. Din aceste cărți am primit în dar dela librăria „Ardealul”, 100 cărți, dela librăria Anca 12, lib. Onișor 12, dela „Cartea Românească” 40 cărți, pentru care le mulțumim și la acest loc.

Ne-am interesat la conducătorii Cercurilor noastre culturale, dacă se cetesc avoca aceste cărți și am primit înștiințări foarte îmbucurătoare, care arată că este de mare sosea poporului nostru dispă carte, lumină, învățatură. Dăm aci, spre îndemnul tuturor, rapoartele bibliotecarilor din 10 agent. S'au înfrumusețat la Aghires 45 cărți, la Desmir 76, Feneșul-săces 87, Someș-sat 76, Valasut 10, Cara 50, Băbuț 15, Cojoana 271, Reduța 24, Cercul Grădini botanice 60 cărți. Numărul cititorilor este însă de sigur mult mai mare, căci cărțile umbă din mână în mână, fără să mai fie cerute și anunțate la bibliotecar.

ABONAMENTUL:

Pe un an 250 lei. Pentru săteni, învățători, profesori, preoți, studenți, meseriași și muncitori 200 lei pe un an. Abonamentul se plătește înainte; se fac abonamente și pe jumătate de an.

Abonamentul pentru instituții financiare, biblioteci, cluburi și localuri publice 400 lei. Pentru sprințitorii foale minimum 500 lei. În America 3 dolari, în Jugoslavia 120 dinari, în străinătate 450 lei pe an.

Din Moldova de peste Prut

După ultimele date ale Direcțiunei statistice generale basarabene, situația agricolă din Moldova de peste Prut se prezintă astfel:

Din cele comunicate de către agromonomii zembvelor și ai județelor din întreaga Moldova de peste Prut, persoane în măsură de a cunoaște cele mai mici amănunte agricole, rezultă că grăul în întreaga Basarabie este cu desăvârșire compromis.

Poate să ploae de azi înainte din belșug totul este de prisos. Sămânțele de toamnă și acelea de primăvară au ieșit cât se poate de rele. O adevărată nenorocire.

Ceeace se prevede că vom avea din județele Hotin și Cahul nu vor ajunge pentru nevoile Moldovei de peste Prut. Iată și datele trebuitoare astfel ca să se cunoască exact situația grăului. 1) Județele Chișinău, Bălți și Soroca grăul au complet; 2) Județul Iamail o mică parte dela Tuzla bunică; 3) Județul Cetatea-Albă o parte dinșpre Soroca mai bună decât miază noapte care este bunșor; 4) Județul Cahul partea de miazăzi mai bună decât cea de miazănoapte. Ploile ce vor fi însă pot ajuta popu-

șoului, care până acum în toate județele se prezintă staționar și nu este încă compromis.

Sunt speranțe mari că situația popușoului se va prezenta sub aspecte bune dacă bine înțeles va mai ploa.

Din cauza căderii mari din tot cursul lunii Mai și lunii Iunie, vitele nu au ce mânca. Zembvele au fost nevoite să facă intervenții la guvern să le lase să pască în iamași și păduri.

Nu mai vile și fructele se înfățișează sub aspecte frumoase.

S'au început chiar ici-colo să se facă tranșacțiuni la prune, plătindu-se 13 lei kilogramul.

Ceeace neliniștește pe comercianți sunt taxele de export puse de guvernul actual polonez. Se știe că anul trecut s'au exportat spre Polonia mari cantități de struguri.

Anul acesta acest comerț este izbit de o taxă de 80 lei pusă pe o lădiță de struguri ce vine din Moldova de peste Prut.

În asemenea condițiuni acest comerț înfloritor fatal va da înapoi.

C. Ursuleac

Serbări culturale în Plaiul Prahova

Cătuțul Capul-Câmpului, face parte din comuna Breaza (jud. Prahova), și e situat între Breaza-de-sus și Belia. Cătuțul e așezat, dealfce ca aproape toată comuna Breaza, mai tot, pe șoseaua națională care duce dela Ploiești la Brașov. Casele înșurate pe tot lungul drumului, cât trece prin Breaza, par niște bijuterii, întrecându-se unele pe altele prin stilul românesc, curățenie desăvârșită și plantații de pomi fructiferi. Mai prin toate curțile vezi stive întregi de șindriță și tocițori mari de borhot, căci sătenii din aceste locuri se îndeletnicesc cu facerea șindriței, donițelor, putinelor, ș. a. precum și cu fabricarea țuței; de-aci și zicătoarea: „e dela rădăcina prunului”, căci țuța adevărată se fabrică aci, din prune, însă oamenii de pe-aci sunt cumpătați la băutura, fabricarea acestei băuturi, fiindu-le numai un mijloc de trai. Tot aci se găsec și meșterii făuritori de obiecte de artă, obiecte lucrate în lemn „pirogavate”. Femeile sunt frumoase, delicate și scumpa până ză numită „pânză topită”, „pânză de pălajen”, și tot ele sunt desăvârșitele artiste ale „cusăturilor românești” neîntrecute în măstria de a broda pânza topită, care face țării noastre, broderii și țesături atât de căutate și cari se vând cu prețuri frumoase, atât la origină cât și în București, unde se trimit cu sutele în fiecare lună, ba chiar se și exportează.

Sf. sa protoereu Oprîș, o simpatică față bisericăscă, și care știe cum să-și îndeplinească misiunea sa, a roștit, la sfârșitul slujbei religioase, câteva cuvinte de mulțumire la adresa „Ateneului popular din Câmpina”, spunând sătenilor că acest Ateneu, prin propaganda culturală ce face, sămănă sămânța cea bună și roagă pe bunul Dumnezeu, să facă astfel ca această sămânță să crească și să rodească înmii, spre binele culturii neamului nostru. A terminat zicând membrilor Ateneului: „Să trăiți și să fiți bineveniți în mijlocul nostru”. A răspuns d. ing. Barbăcioru, președintele Ateneului, mulțumind frumoasele cuvinte spuse de părintele Oprîș și grăește că Ateneul popular și-a pus în gând să răspundească în masele poporului cultura populară, ducând mai departe credința, cinstea și munca pe cari ni le-au lăsat strămoșii noștri.

Biserica din Capul-Câmpului, păstorită de sf. sa protoereu V. Oprîș, este destul de încăpătoare și ținută într-o stare de curățenie vrednică de laudă.

Duminecă 14 Iunie la serviciul divin oficiat în această biserică de sf. sa protoereu Oprîș, corul „Ateneului popular Hașdeu” din Câmpina, a dat răspunsurile, cu admirația credincioșilor veniți în număr destul de mare.

Elevii și elevele școlilor primare mixte din Capul-Câmpului sub conducerea d-nei Aura Florescu, cel din Belia sub conducerea d-nei Maria Radovici și cel din Nistorești sub conducerea d-nei Nistorescu, care conduce și școala de adulți, erau frumoși și simțiți îmbrăcați în costume românești, având în mâini stegulețe tricolore, ascultând smeriți sfânta slujbă și totdeauna mirati, auzind, pentru îniaia dată, armonia ce se desprindea din cașul biserice, unde cânta corul Ateneului, sub conducerea maestrului de muzică Ionescu, profesor la liceul din Câmpina.

Se mai aflau aci și elevele Bazarului Caselor Naționale, sub conducerea d-rei Vlădescu.

După sfestație s'a dat o masă la care au luat parte membrii Caselor Naționale și invitații. În acest timp corul școlii din Nistorești condus de d-na Nistorescu, a cântat diferite cântece naționale.

La masă au toastat d-l Georgescu, învățător, d-l General Manolescu, preotul S. Popescu, ziaristul R. Șeșanu, din partea „Universului”, d-l Munteanu, inspector ale Muncii din Brașov ș. a. Fetia Ileana Munteanu, elevă a unei școli primare din Brașov, a declamat cu mult talent câteva poezii.

După masă a urmat un festival la care a luat parte și Ateneul popular din Câmpina. D-l profesor Papadopol a ținut o conferință despre: „cartea bună și cartea rea”. A urmat apoi muzică instrumentală și vocală și recitari, iar corul Ateneului a cântat două bucăți foarte viu aplaudate.

Mihăilescu-Conemy

Dela cercul cultural Bobota (jud. Sălaj)

Ideia de a cerceta satele este foarte laudabilă. Învățătorii cercului cultural Bobota, în 14 Iunie au ținut ședința în satul Dumușlău, un sătuleț între dealuri cu păduri și drumuri rele, deci nu-i mizare că rar se mai abată câte un cătăruș și pe la ei deși poporul e dornic de a auzi și vedea ceva nou. Iunie 14, fiind Duminecă, învățătorii, în compoane au mers la biserică, unde au servit slujba preoții G. Groza din Doh și I. Buteanu din Zalna, iar răspunsurile le-a dat corul improvizat al învățătorilor.

Apoi președintele Buhai a mulțumit sătenilor că au venit în așa mare număr și încheie ședința. La sfârșit preotul Buteanu, a îndemnat pe sătenii știutori de carte să aboneze foi populare cum e „Cultura Poporului”, din Cluj.

Căpăntărmos „Cherovnicul”, inv. P. Actiu din Iăldig, iar priecăna inv. G. Răcașu din Dersida. Predica a ținut-o preotul Buteanu, arătând

„Dorim ca tinerii învățători, luminătorii șabelor, să muncească și în viitor cu aceiași tărie și energie, pentru ridicarea săteanului român, și pentru propagarea culturii românești.”

Că românul de nu învață Din lume e perdut; A duce o viață Ca moșul a trecut.

Dr. MARTIN

Sf. Sa a îndemnat pe săteni, ca băieți să-și dee la școală, spunând că vechea școală românească de prin sate a dat cărturarilor noștri, cari au făurit România-întregită.

NEURASTENIA, HISTERIA, Timpiditatea, Molacoșia, Insomnia, Somnolența, Paralisia, Tremurături, Ticuri, Nevralgia, Reumatism, Sughelii, Varsături, Impotență, Incotiniență de urină după sistemul Prof. Bernheim Nancy, Dubois (Berne), Berillon (Paris), Hipnotism, reeducăția voinței, a caracterului. Tratamentul. Copililor întârziți, impulsivi, vioși, Electroterapie. Tratamentul radical modern al Syfilisului. Calea Victoriei 33 București, Casa Frascasi Const. 9-11 și 2-7.

După slujbă sătenii au mers la școală unde președintele cercului d. A. Buhai inv. director del Bobota, a deschis ședința prin o vorbire frumoasă. Învățătorul Iordache a cântat cu

școlarii cântece naționale și s'au recitat poezii, apoi a vorbit foarte potrivit învățătorul Costel Floares, din Moiaid, despre sănătate și curățenie, iar învățătorul Emis Dimofie din Zalna a vorbit despre foloasele școlii.

Execuție promptă Prețuri convenabile

Pentru comande și informațiuni a se adresa: NICOLAE SĂVULESCU, satul VALEA ȘTANII No. 44 (prin gara Clucereasa, jud. Măcel). — Adresa telegrafică: SĂVULESCU, Clucereasa.

7. Activitatea la orașe pentru intelectuali.

Dacă preocuparea noastră principală a fost propaganda culturală la sate și în păturile mai de jos ale populației orașenești nu ne-am uitat de tradiționala îndatorire a „Astrei”, de a lăsa o hrană intelectuală și cărturarilor dela orașe, de a organiza serbări de înaltă a suflului românesc peste grile și luptele de toate zilele, străini de concurența necelați practică în alte centre pretinse culturale, ridicându-ne peste veleitățile politice, căci înainte de toate românii suntem cu toții.

Am aranjat la 15 Mai, un festival foarte reușit la prefectură, unde eruditul prof. G. Bogdan-Duică, a fost oratorul festiv, căci conferințiarul promis cu multă amabilitate de „Universitatea liberă”, din București, n'a putut veni, iar corul bănațenilor a ridicat nimbul serbării. Ziua de 1 Decembrie, a fost sărbătorită printr-un festival la Teatrul Național, aranjat de Societatea Scriitorilor români.

Comitetul D-voastră, a mai inițiat și organizat, împreună cu înalte și distinse corporațiuni culturale, serbătorile artistului și poetului Zaharie Bărsan, directorul Teatrului Național din Cluj, la 28 Mai, 1925 din prilejul împlinirii alor 25 de ani de muncă. Impresii neșterse a primit ori și cine, care a luat parte

la înalțătarea serbare dela Teatrul, unde lumea recunoscutoare și-a depus omagiile sale la picioarele magistrului ilustru.

„Astra”, și-a ținut de datorie să țină în seria obșnițurilor conferințele dela Universitate, de data aceasta în colaborare cu noua societate, „Extensiunea Universitară”, paltru conferinți foarte interesante.

Prof. Dr. M. Șerban: Problema țărănească din punct de vedere social.

V. Osavadă: Probleme economice de actualitate.

Prof. Dr. P. Roșca: Filosofia lui Kant.

General Anastasiu: Despre noi.

Bineînțeles și printre conferințiarii „Universitari” mai mulți s'au considerat și de exponenți ai „Astrei”, nu numai ai „Extensiunii”.

3. Expoziții.

Comitetul D-voastră, dându-și seamă de marea importanță a expozițiilor pentru stălmularea și instruirea publicului în anumite direcțiuni și domenii de viață culturală sau materială, a aranjat în anul acesta două expozițiuni.

Îmbărbătați de succesul moral mare al expoziției de copii pe care a aranjat-o despărțământul nostru, cu ocaziunea adunării generale dela Borsă, din anul trecut, a inițiat o expoziție asemănătoare și de data aceasta în Bonțida, după indicațiile d-lor medici Dr. Iancu și Dr. Popovici, cu osteneala părintelui Gherman. Prin aceste expoziții, ținem să arătăm tuturor, că temelia viitorului nostru mai bun și mai fericit sunt copiii, grijei cărora trebuie să dăm toată dragostea și priceperea noastră.

În toamnă despărțământul nostru a aranjat în colaborare cu direcțiunea grădini botanice o expoziție de fructe, în primul rând de mere, pere și gutui, la care au luat parte ca exponenți mai mulți cetățeni din Cluj și care a fost cercetată de multă lume. Îndemnați de d. M. Ștefănescu, reprezentantul Ministerului de agricultură, inspectoratul general de horticoltură, care a fost încântat de această expoziție bogată, am trimis această colecțiune de fructe și la Expoziția generală de horticoltură din București, unde am fost distinși cu medalie de aur. Din acest prilej trebuie să accentuăm marea însemnătate a pomilor roditori pentru ținutul nostru clujean și să ne gândim la răspândirea cunoștințelor de pomicultură rațională în cercuri cât mai largi.

4. Bibliotecile noastre

Oricât ar fi de mare puterea cuvântului roșit cu căldură și pe înțelesul tuturor, totuși mijlocul cel mai bun, mai trainic și mai rodnic pentru răspândirea culturii minții și a sufletului este cartea bună. Pentru aceea ne-am gândit că trebuie în locul vechilor „biblioteci ambulante”, ale „Astrei”, care erau mutate din sat în sat, pânice-le-a pierit omna cu totul să înființăm câte-o bibliotecă populară stabilă în fiecare comună, respectiv agentură din cercul nostru. Deși numărul cărtilor pe care le aveam și banii din care am putut cumpăra cărți au fost deopotrivă nesuficiente, totuși am reușit să înființăm cu totul 22 biblioteci populare, cu un număr total de 1189 volume. Din aceste cărți am primit în dar dela librăria „Ardealul”, 100 cărți, dela librăria Anca 12, lib. Onișor 12, dela „Cartea Românească” 40 cărți, pentru care le mulțumim și la acest loc.

Ne-am interesat la conducătorii Cercurilor noastre culturale, dacă se cetesc avoca aceste cărți și am primit înștiințări foarte îmbucurătoare, care arată că este de mare sosea poporului nostru dispă carte, lumină, învățatură. Dăm aci, spre îndemnul tuturor, rapoartele bibliotecarilor din 10 agent. S'au înfrumusețat la Aghires 45 cărți, la Desmir 76, Feneșul-săces 87, Someș-sat 76, Valasut 10, Cara 50, Băbuț 15, Cojoana 271, Reduța 24, Cercul Grădini botanice 60 cărți. Numărul cititorilor este însă de sigur mult mai mare, căci cărțile umbă din mână în mână, fără să mai fie cerute și anunțate la bibliotecar.

ABONAMENTUL:

Pe un an 250 lei. Pentru săteni, învățători, profesori, preoți, studenți, meseriași și muncitori 200 lei pe un an. Abonamentul se plătește înainte; se fac abonamente și pe jumătate de an.

Abonamentul pentru instituții financiare, biblioteci, cluburi și localuri publice 400 lei. Pentru sprințitorii foale minimum 500 lei. În America 3 dolari, în Jugoslavia 120 dinari, în străinătate 450 lei pe an.

0 rețetă de frumusețe

Multi mai practice ca săpunurile, fără efect și cronole unșuroase, împotriva: pișturii, negreii, petelor, coșurilor, bubulelor și a necurătenții tenului în genera, este următorul mijloc: Se toarnă în 100 gr. apă, sau în 50 gr. glicerină un pachetel cu pulbere „Urin” se amestecă bine, și se da pe față dimineața și seara. Efectul foarte mare. Soluția astfel preparată e foarte bună și pentru mâinile aspre sau crăpate, împotriva sudorii, și pentru curățirea gâtului. Ea se prepară foarte ușor de către oricine. E efina și bună. Pulberea „Urin” se trimite contra lei 20, trimiși în scrisoare închisă de către Depozitul casa poștală 208, Cluj.

UȘOR

puteți fabrica în casă: cremă de ghele, albastru de rufe, hârtie de muzic, cereață, sapigras, cafea din ghindă, săpun pentru rufe, pastă de dinți, ciară roșie, vâpsă de haine, otravă pentru șoareci, cremă de obraz, politură de mobilă, etc. pentru nevoie caset sau comerț. Trimite după primirea Lei

100

una rețetă; pentru Lei 250 trei rețete. Prospect detailat contra Lei 5 Casa Poștală 208.— Cluj.

Traian G. Stoienescu

avocat

Calea Șerban Vodă 42 BUCUREȘTI

Ultima noutate!

Nu mai aveți nevoie să călcați pantalonii! cu 50 lei

costul unei bande

Fix scapați de chelnișia căștelui încontinuu a pantalonilor!

So apliați ușor, de origine. Odată aplicată menține vopsie o lungă împreună, fără să mai fie vreo dată nevoie de călcarea pantalonilor. Muntine dunga la pantalonii din stofa cea mai ordinară. Evită formarea genunchilor

Etfin! Simplu! Practic! contra lei 50— o trimite oriunde Depozit general „DEMAR” Cluj Lădița poștală 208 (Postafic)

MRAELE ATELIER DE DOĞĂRIE

Nicolae Săvulescu

absolvent al școlii de meserii din comuna Racovița (județul Măcel), exeantă orice fel de comenzi relative la această branșă, ca

Buți, Butoae, Putini, Veddre, Hărdăe, etc., din material ales și uscat.

Execuție promptă Prețuri convenabile

Pentru comande și informațiuni a se adresa: NICOLAE SĂVULESCU, satul VALEA ȘTANII No. 44 (prin gara Clucereasa, jud. Măcel). — Adresa telegrafică: SĂVULESCU, Clucereasa.

Societatea pe acțiuni Cultura Poporului

Vedem că avem presă puternică și mi-a sufletului curat românesc; vedem că avem întreprinderi mari financiare și economice și sunt ale neprietinilor; vedem că industria și comerțul sunt jagure de mîere pentru toți străinii, — și totuși majoritatea românilor se îndeletnicesc cu naționalism sentimental în loc să treacă la muncă asiduă și rodnică.

Trăim în vremea faptelor. La finanță națională, să opunem a noastră; la capitaluri străine, ale noastre românești; la întreprinderi de tot soiul, asemenea; la presa de bulevard, presa de idei și la cultura străină cultura noastră proprie întemeiată prin școli, institut și știință, și așa mai departe.

„Cultura Poporului” a păsit la înființarea unei societăți pe acțiuni cu același nume. Societatea va înjgheba un Institut de arte grafice la Cluj, cu un capital de 3 milioane cu drept de emisiune până la 10 milioane de lei. Institutul acesta va edita Biblioteca efine și bune pentru ridicarea culturală a satelor. Se vor tipări: Biblia, cărți religioase creștine, cărți de agricultură și tot ce privește solul, cărți de igienă,